

Poznávací (kognitivní) funkce podle Reuvena Feuersteina

1. Abychom mohli shromáždit všechny informace, potřebujeme (input – fáze vstupu)

Kognitivní funkce	Deficitní kognitivní funkce
Zřetelné a soustředěné vnímání	Nezřetelné a povrchní vnímání. Jedinec si všimá pouze náhodných charakteristik informací.
Orientace v čase a prostoru	Nedostatečná schopnost prostorové orientace a orientace v čase. Jedinec nechápe koncept času. Myslí a orientuje se stále jen teď a nyní. Má problém s orientací v reálném prostoru i v ploše.
Zachování stálosti a neměnnosti	Nedostatečná schopnost zachovat konstantnost jevů, např. zachovat v představě stálost velikosti a tvaru obrazce nebo předmětu či jevu navzdory jejich změně v poloze, v kvalitě či čase. Jedinec je proto omezen při vytváření analogií.
Přesné a výstižné vyhledávání dat	Nedostatek přesnosti při shromáždění dat. Jedinec se spokojí s náhodnými nebo náhodnými informacemi, z kterých pak dělá závěry.
Současné využití dvou nebo více zdrojů informací	Nedostatečná schopnost vnímat více zdrojů najednou. Projevuje se spíše postupným shromážděním dat a neschopností organizovat informace do systému a usuzovat na jejich významem.
Systematické vyhledávání informací	Impulzivita, neplánované a nesystematické chování. Jedinec si neví rady, jak úkol uchopit, čím začít, jakou zvolit strategii, jak si úkol naplánovat.
Označování, pojmenování	Nedostatečné nebo omezené verbální nástroje a pojmy. Buď jedinec nezná příslušné označení předmětů, událostí, popřípadě vztahů, nebo jejich obsah není na odpovídající úrovni.

2. Využití informací, které jsme shromáždili (elaborace – fáze zpracování)

Kognitivní funkce	Deficitní kognitivní funkce
Rozpoznání a určení problému	Nedostatečná schopnost vybírat významné znaky proti nevýznamným. Jedinec je bezradný, neví, jak s danými informacemi pracovat.
Spontánní (přirozené porovnávání)	Nedostatečná schopnost spontánního porovnávání a jeho aplikace. Jedinec se spokojí s povrchním zpracováním informací.
Rozšiřování mentálního pole	Zužení mentálního pole. Jedinec neměl příležitost, nebo nepocítil potřebu rozšířit své zájmy.
Uvědomění si vztahů a souvislostí, bez epizodického uchopení reality	Epizodické uchopení reality. Jedinec se spokojí při řešení problému pouze s povrchními informacemi. Necítí potřebu přijít věcem na kloub.
Vytváření virtuálních vztahů	Nedostatečné zvnitřnění problému, předmětů, stavů. Jedinec si vytváří nedostatečné nebo zkreslené představy.
Potřeba logického zdůvodnění	Nepřiměřená potřeba sledovat logické důkazy. Jedinec se spokojí s výsledkem řešení problému, aniž by uvažoval o jeho správnosti.
Plánování	Neschopnost plánovat práci. Jedinec není schopen promýšlet kroky, které vedou k cíli, a jejich pořadí.
Formulování závěrů	Nedostatečná slovní vybavenost. Příslušné verbální pojmy nejsou součástí slovní zásoby jedince na rovině příjmu nebo nejsou mobilizovány na rovině vyjadřování.
Schopnost vytvářet hypotézy a strategie pro jejich testování	Absence hypotetického myšlení a absence nebo nedokonalé strategie pro testování hypotéz. Jedinec si nedostatečně uvědomuje vztah, který vyjadřuje příčinné myšlení (jestliže-pak). Jedinec nedokáže vytvářet domněnky a ověřovat je.

3. Vyjádření řešení problému (output – fáze výstupu)

Kognitivní funkce	Deficitní kognitivní funkce
<p>Stozumitelné sebevyjadřování</p>	<p>Egocentrické komunikační modality. Jedinec se vyjadřuje pouze omezenými způsoby, např. pouze verbálně. Nedokáže informace vyjádřit nakreslem, grafem, obtížně se vyjadřuje písemně apod. Nedokáže se vyjádřit tak, aby mu okolí rozumělo.</p>
<p>Předcházení psychickému bloku</p>	<p>Zablokování. Jedinec není schopen pokračovat v řešení úkolu, protože má psychický blok.</p>
<p>Snaha vyhnout se odpovědi pokusem a omylem</p>	<p>Odpovědi na úrovni pokus – omyl. Jedinec nevyužívá předchozí pokusy, neosvojí si a nezvnitřní strategie předchozích řešení tak, aby je využil v nové, nebo opakující se situaci.</p>
<p>Vizuální přenos</p>	<p>Obtíže ve vizuálním přenosu. Jedinec si nedostatečně uchovává a zapamatovává dané obrazy, jestliže dochází k vizuálním pohybům z jednoho místa na druhé, nebo obtížně vybírá chybějící část, která doplňuje obrazec.</p>
<p>Potřeba přesnosti</p>	<p>Nedostatečná potřeba přesnosti. Jedinec nemá potřebu odpovídat obsahově a formálně přesně.</p>
<p>Omezení impulzivitu</p>	<p>Impulzivní chování při jakékoli činnosti. Jedinec nepřemýšlí a hned jedná.</p>